

Obrtnija.

Kako pomagati rokodelstvu?

V nedeljo je bil velik shod pri Maliču v Ljubljani, katerega je bila sklicala „Obrtna zveza“. Na tem shodu se je govorilo tudi o tem, kako bi se dal ohraniti mali obrtniški stan. Mestni odbornik Turk je priporočal, naj se obrtniki organizujejo, in spravijo v postavodajne zastope može, ki bodo zastopali obrtniške koristi.

Za njim je pa dr. Ferjančič priznal, da je obrtno vprašanje ravno tako pereče, kakor kmetijsko. Obrtnikom se mora pomagati, v tem so vsi ljudje jedini, le ne ve se kako. On želi, da bi obrtniki točneje oznanili svoje zahteve. Tu moramo reči, da se moramo malo čuditi, če njemu niso znane obrtniške zahteve. Na raznih obrtnih shodih so se te potrebe tako določno označile, da so slednjemu lahko znane, kdor se je zanimal za nje. Strinjamo se z dr. Ferjančičem, da je treba omejiti delokrog velike industrije, kajti dokler se to ne zgodi, so vsa prizadevanja rešiti malega obrtnika zaman. To je pa po našem mnenju samo mogoče, ako se dokaz sposobnosti tako določi, da nikdar ne bode mogel začeti rokodelskega obrta, ki se ga ni redno učil. Gospod dr. Ferjančič je naglašal, da je treba poskrbeti za boljšo izobrazbo obrtnika, in jim dati sredstvo, da bodo mogli uspešno konkurirati. Utesniti oziroma odpraviti je treba obrtno delo v kaznilcah in prisilnih delavnicah.

Nadalje je pa krojač Šturm povedal mnogo dobrih mislij. Obrtnikom se lahko pomaga, če se le hoče. Tako naj se pri stavbah ne oddajajo vsa stavbinska dela samo stavbinskim podjetnikom, temveč dela naj se oddajo posamično raznim mojstrom. Tako tesarska, steklarska, kleparska dela posebno. Mali obrtniki bodo imeli lep zaslužek, dočim tako le podjetnik spravlja dobiček. Vojaška dela naj bi se oddajala malim obrtnikom. Če poleg vojaških del dobe obrtniki še dela za železničarje, pa jim je pomagano. Omeji naj se potem še krošnjarenje.

Mestni župan Hribar je priporočal, da bi obrtniki posnemali češke obrtnike, ki pridno kupujejo stroje. Tako so v malem Mitu češki obrtniki, ki je obrtniški muzej priredil razstavo, kupili za 22.500 gld. strojev, v mnogo večjem Welsu pa nemški obrtniki samo za 2000 gld. Mi se povse s Hribarjem ne strinjamo. On stoji popolnoma na manšesterskem stališču, ki vse pričakuje od strojev. To mnenje je povse napačno, stroji ne morejo rešiti obrtnega stanu. Stroji bi le koristili, ko bi bilo toliko dela, da bi ga obrtniki zmagovati ne mogli. Ker pa dela primankuje, bi se stanje z upeljavo s stroji še le shujšalo. Nekateri obrtniki bi se že pomogli, iz malih obrtnikov bi postali tovarnarji, a večina drugih bi pa propala. Stroji stanejo mnogo denarja, katerega mali obrtnik nima. Poleg tega pa mali obrtnik nikakor ne more napraviti takih strojev, da bi se mogel kmalu meriti z velikim tovarnarjem.

Socijalista Zadnik in Železnikar sta pa le trdila, da

je mali obrtnik izgubljen, in se niti ne izplača zanj poganjati. Svet more rešiti le socializem.

Tu smo ob kratkem omenili kar se je govorilo o obrtnih stvareh na tem shodu. Govorilo se je tudi več drugih stvari, ki pa z obrtniki niso v nobeni tesni zvezi.

Obrtnijske raznoterosti.

Mojsterski tečaji za stavbene mizarje in čevljarje. C. kr. tehnologiški obrtni muzej na Dunaju priredi po naročju c. kr. trgovskega ministerstva tudi l. 1897. tečaje v izobrazbo stavbenih mizarjev in čevljarjev. Tečaji bodo po štirje za mizarje in čevljarje. Prvi trajajo po 8, drugi po 6 tednov. Prošiti za vsprejem imajo pravico mojstri in pomočniki, ki so že 24 let stari in niso še prekoračili 45 leta. Prošnje za vsprejem v tečaje je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. tehnologiškega obrtnega muzeja (Dunaj IX/2, Währingerstrasse 59). Manj premožnim se omogoči obisk tečajev s podelitvijo ustanov in oprostitvijo od učnine. Prošnje za ustanove je nasloviti na c. kr. trgovsko ministerstvo, a je iste vložiti pri omenjenem ravnateljstvu. Prošnjam mora biti priloženo ubožno spričevalo in jih mora kakor tudi prošnje za vsprejem v tečaje priporočati občinski urad, zadruga ali strokovno društvo. Ustanove znašajo za vnanje obiskovalce pri mizarjih za mojstre 120 gld., za pomočnike 95 gld., pri čevljarjih za mojstre 90 gld., za pomočnike 70 gld.; razun tega se povrne vnanjim stipendistom tudi vožnja na Dunaj in nazaj. Prošnje za vsprejem v tečaje se lahko vložijo vsaki čas. Prva tečaja za mizarje in čevljarje se pričneta že sredi meseca januarja 1897. Podrobnosti o teh tečajih se poizvedo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Kmetijstvo.

Zveza slovenskih posojilnic.

Občni zbor v Celji dne 17. decembra 1896.

Predseduje državni posl. g. Mihael Vošnjak.

Osebo se bile zastopane sledeče posojilnice. Celjska posojilnica (zastopnik notar Baš). Trboveljska posojilnica (kaplan Veternik). Dolska posojilnica (župnik Fischer). Šoštanjna posojilnica (g. Ivan Vošnjak). Mozirska posojilnica (Marko Lipold). Gornjegrajska posojilnica (Fran Kocbek). Mariborska posojilnica (Pavil Simon). Slovensko bistriška posojilnica (Peter Novak). Posojilnica Šmihel pri Pliberku in okolico (Filip Kandut). Posojilnica v Črni (Primož Walter). Posojilnica v Sinčivesi (Jožef Lipuš). Posojilnica v Moravčah (Janko Toman). Posojilnica v Radečah pri Zidanemmostu (Jakob Rižnar). Posojilnica na Bledu (Avgust Endlicher). Posojilnica Loški potok (Avgust Endlicher). Posojilnica v Ribnici (Avgust Endlicher). Po pooblastilih: Posojilnica Šmarje pri Jelšah (Mihael Vošnjak). Posojilnica na Slatini (Fran Lončar). Posojilnica v Brežicah (Fran Lončar). Posojilnica v Sevnici (dr. Brenčič). Posojilnica v Gorni Rodgoni (dr. Mayer). Posojilnica v Ilirski Bistrici (Fran Lončar). Posojilnica v Krškem (Dragotin Hribar). Posojilnica v Borštu (Dragotin Hribar). Posojilnica v Nabrežini (Dragotin Hribar). Posojilnica v Trstu (Mihael Vošnjak). Posojilnica v Ziljski Bistrici (Mihael Vošnjak). Posojilnica v Tinjah (Dragotin